

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 14CoP/119/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6722204963
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Nemravová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:6722204963.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Nemravovej, členov senátu JUDr. Róberta Bebčáka a JUDr. Miroslavy Korbašovej, vo veci starostlivosti súdu o mal. dieťa: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matky D. B., E.. B.. F. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. I. X/X, G., zastúpená JUDr. Martin Dolinaj, advokát, so sídlom Halenárska 412/7, 917 01 Trnava, IČO: 46 078 932, a otca J. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. A. XXXX/X, XXX XX K., zastúpený JUDr. Kornélia Múkerová, advokátka, so sídlom ČSA 25, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 32 009 143, v konaní o návrhu otca na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností a protinávrhu matky na zákaz styku otca s mal. dieťaťom, v štádiu konania o neodkladnom opatrení, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č.k. 8P/167/2022-517 zo dňa 9. mája 2024, takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Zvolen č.k. 8P/167/2022-517 zo dňa 9. mája 2024 zrušuje a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (ďalej aj len „okresný súd“) napadnutým uznesením rozhodol tak, že „neodkladným opatrením nariaďuje rodičom s maloletým dieťaťom podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen - Referáte poradensko-psychologických služieb, po dobu 6 mesiacov, najmenej dvakrát v mesiaci, počnúc dňom právoplatnosti tohto uznesenia.“

2. Dňa 25.11.2022 bol okresnému súdu doručený návrh otca maloletej na úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu. Uznesením okresného súdu č.k. 8P/167/2022-125 zo dňa 06.03.2023 bolo vo veci nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru Psychológia, z odvetvia: Poradenská psychológia, a za znalca bol ustanovený Mgr. Ivan Moravčík.

3. Dňa 03.01.2024 bol okresnému súdu doručený vypracovaný znalecký posudok č. 18/2023 znalcom Mgr. Ivanom Moravčíkom.

4. Matka dňa 23.01.2024 doručila okresnému súdu protinávrh, ktorým žiadala súd, aby jej mal. dieťa zveril do osobnej starostlivosti a otcovi zakázal styk s mal. dieťaťom.

5. Vo veci bolo okresným súdom nariadené pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo dňa 16.04.2024. Okresný súd po otvorení pojednávania oboznámil účastníkov so závermi znaleckého posudku s tým, že vzhľadom na protinávrh matky (zákaz styku otca s mal. dieťaťom) bude vykonané doplnenie znaleckého posudku a taktiež bude nariadené výchovné opatrenie za účelom obnovy vzťahu mal. dieťaťa s otcom. Pojednávanie bolo odročené na neurčito.

6. Okresný súd s poukazom na § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej v texte len „CMP“), § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej v texte len „CSP“), § 360 ods. 1 CMP, § 329 ods. 1 prvá veta CSP, ods. 2 CSP, § 325 ods. 1, ods. 2 písm. d) CSP, § 328 ods. 1 CSP, § 37 ods.1, 2 písm. d) zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), čl. 7 bod 1. Dohovoru o právach dieťaťa z 29.11.1989 rozhodol tak, ako uviedol vo výroku svojho rozhodnutia.

7. Základnou podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia je potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania. Z charakteru neodkladných opatrení vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Je však nevyhnutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti hodnoverne osvedčujúce záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana. Súd neodkladné opatrenie nariadi, ak sú osvedčené dôvody jeho nariadenia a ak je potrebné bezodkladne upraviť dané pomery. V prípade nariadenia neodkladných opatrení vo veci starostlivosti o maloleté deti je predovšetkým potrebné osvedčiť naliehavosť situácie, a z inej vyplývajúcu potrebu úpravy práv a povinností voči deťom, a to s ohľadom na záujem maloletých detí.

8. V danej veci mal okresný súd z vyjadrení rodičov počas celého konania, ale najmä z podaného znaleckého posudku č. 18/2023 vypracovaného znalcom Mgr. Moravčíkom zo dňa 27.12.2023 osvedčenú potrebu neodkladnej úpravy pomerov u mal. dieťaťa. Zo znaleckého posudku okresnému súdu plynie, že hlavnou vzťahovou osobou pre mal. dieťa je matka. Vzťah otca a mal. dieťaťa je po citovej stránke deformovaný v dôsledku prerušeného osobného kontaktu medzi ním a mal. dieťaťom. Dlhodobá absencia styku medzi otcom a mal. dieťaťom spôsobila u mal. dieťaťa stratu emočného spojenia a blízkosti, mal. dieťa aktuálne považuje za svojho otca matkinho otca (starého otca mal. dieťaťa). Ďalej znalec uvádza, že vzájomný vzťah medzi rodičmi je poznačený dlhodobými spormi, kedy je matka mal. dieťaťa poznačená prítomnosťou patologického a agresívneho správania sa otca mal. dieťaťa voči nej a na druhej strane je vzťah otca k matke poznačený obvineniami matky v súvislosti so zákazom styku, absencie kontaktu s mal. dieťaťom. Z uvedeného záveru v znaleckom posudku č. 18/2023 vyplýva, že styk otca s mal. dieťaťom by sa mal začať pomaly, postupne realizovať, nakoľko mal. dieťa svojho biologického otca nepozná, za svojho otca považuje starého otca z matkinej strany. Podľa Dohovoru o právach dieťaťa čl. 7. bod 1. je právom každého dieťaťa poznať svojho rodiča, každé dieťa má právo na starostlivosť rodičov, a teda za týmto účelom okresný súd nariadi aj v súlade s vyššie citovaným ustanovením Zákona o rodine výchovné opatrenie, ktorým uložil povinnosť rodičom spolu s mal. dieťaťom sa podrobiť odbornému poradenstvu na špecializovanom pracovisku Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Zvolen - Referáte poradensko - psychologických služieb. Pri rozhodovaní o nariadení výchovného opatrenia okresný súd bral na zreteľ aj na argumentáciu matky ohľadne strachu z otca mal. dieťaťa (týranie matky otcom) k čomu uviedol, že toto nijako nespochybňuje, avšak okresnému súdu zo žiadnej predloženej listiny nevyplýva, že by otec smeroval svoje (agresívne) správanie voči mal. dieťaťu.

9. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia okresného súdu vyplýva, že matka bráni v styku otcovi s mal. dieťaťom od mája 2022, keď matka spolu s mal. dieťaťom odišla zo spoločnej domácnosti od otca v lete 2020 („mal. dieťa malo cca 2 mesiace z dôvodu vysokých letných horúčav“ - vid. návrh matky zo dňa 25.08.2023 v konaní sp.zn. 8P/216/2023) a až o dva roky (od mája 2022) z dôvodu týrania matky otcom, nie týrania mal. dieťaťa otcom. Argumentácia matky ohľadne týrania mal. dieťaťa sa okresnému súdu zdá nelogická aj s poukazom na časové rozmedzie dvoch rokov od odsťahovania sa zo spoločnej domácnosti po máj 2022, pretože ak otec týral matku a tým aj mal. dieťa (pravdepodobne v období spolužitia v jednej domácnosti v období 2 mesiacov) je nepochopiteľné, že mu zakázala styk s mal. dieťaťom až o 2 roky neskôr, a to v období kedy už spolu nežili v spoločnej domácnosti a na matku a mal. dieťa už nemal taký vplyv ako v období spolužitia.

10. Okresný súd uviedol, že otec nemal so svojím mal. dieťaťom žiadny kontakt od mája 2022, teda dva roky, čo sa okresnému súdu javí ako hrubý zásah do práv mal. dieťaťa v zmysle Dohovoru o právach dieťaťa. Skutočnosť, že mal. dieťa nepozná svojho biologického otca, resp. že považuje za svojho otca matkinho otca, môže mať negatívny vplyv na zdravý vývoj mal. dieťaťa aj v tom smere, že takéto správanie si môže preniesť aj do budúcnosti, do svojich vzťahov, čo okresný súd považuje za nesprávny vzorec správania sa.

11. Vzťah medzi rodičmi je patologicky narušený, avšak to neznamená, že by to bolo spôsobilým dôvodom pre zákaz styku otcovi s mal. dieťaťom. Počas nariadeného výchovného opatrenia by teda v spolupráci s odborníkmi mali obidvaja rodičia pracovať na odstránení konfliktov, minimálne, čo sa týka mal. dieťaťa, resp. komunikácie ohľadne výchovy mal. dieťaťa. Výchovné opatrenie okresný súd nariadil aj za tým účelom, že bez toho, aby bol vybudovaný/obnovený vzťah mal. dieťaťa s otcom nie je možné rozhodnúť vo veci samej, nakoľko by bolo proti najlepšiemu záujmu mal. dieťaťa upravovať styk s otcom, ktorého nepozná. (vid'. rozhodnutie Krajského súdu Žilina č.k. 15CoP/75/2023-317 zo dňa 05.09.2023 ods. 10. odôvodnenia „ ... odovzdanie dieťaťa do starostlivosti pre neho nedostatočne známej osoby / otca/ nie je v jeho záujme a môže ohroziť jeho zdravý vývoj“).

12. Výchovné opatrenie okresný súd nariadil za účelom možnosti odstránenia konfliktov medzi rodičmi, za účelom zlepšenia komunikácie medzi rodičmi ohľadne výchovy maloletej a za účelom postupného vybudovania (obnovenia) vzťahu medzi mal. dieťaťom a otcom, čo je podľa okresného súdu v záujme najmä mal. dieťaťa. Okresný súd pri tomto svojom rozhodnutí rešpektoval záujem mal. dieťaťa, aby toto vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky a porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, rozumových a fyzických schopností, mravnému a sociálnemu rozvoju, a aby boli rešpektované jeho práva v Dohovore o právach dieťaťa. Uvedené by však mali mať na zreteli obidvaja rodičia, ktorí by mali mať na zreteli vo vzájomných vzťahoch záujem mal. dieťaťa, aby sa vyvarovali konfliktom, z ktorých možno cíti vinu i samotné dieťa. Okresný súd nariadil výchovné opatrenie uvedené vo výrokovej časti uznesenia rodičom a ich mal. dieťaťu v rozsahu 6 mesiacov od právoplatnosti tohto uznesenia za účelom stabilizovania vzťahov, čo je na tento čas v najlepšom záujme mal. dieťaťa.

13. Proti tomuto uzneseniu podala rozsiahle odvolanie matka. Poukázala na konania, ktoré prebiehali, alebo prebiehajú, a to tak v civilných ako i trestných veciach, ktoré boli skončené právoplatne, neprávoplatne, alebo ešte prebiehajú. Poukázala na to, že okresný súd vychádzal pri vydaní napadnutého uznesenia z naplnenia týchto predpokladov, že dieťa má právo poznať rodiča, nebolo preukázané násilie na dieťati zo strany otca, potreba odstránenia konfliktu medzi rodičmi a obnovenie komunikácie medzi nimi (stabilizovanie vzťahov), s tým že okresný súd zvýraznil, že sa nevyžaduje dokazovanie, postačuje osvedčenie. V odvolaní matka uviedla, že zo záveru znaleckého posudku súdu plynie, že hlavnou vzťahovou osobou pre mal. dieťa je matka. Vzťah otca a mal. dieťaťa je po citovej stránke deformovaný v dôsledku prerušeného osobného kontaktu medzi ním a mal. dieťaťom. Dlhodobá absencia styku medzi otcom a mal. dieťaťom spôsobila u mal. dieťaťa stratu emočného spojenia a blízkosti, mal. dieťa aktuálne považuje za svojho otca matkinho otca (starého otca mal. dieťaťa). Toto by za normálnych okolností platilo bez akýchkoľvek výhrad. V danej veci, je ale prítomné násilné správanie otca vo vzťahu k matke, aj k dieťaťu (ale aj k iným osobám). Násilné správanie matka preukazovala vo všetkých ňou špecifikovaných konaniach.

14. V odvolaní matka poukázala na závery okresného súdu, a tiež nato, že v znaleckom posudku č. 18/2023, v zmysle ktorého styk otca s mal. dieťaťom by sa mal začať pomaly, postupne realizovať, nakoľko mal. dieťa svojho biologického otca nepozná, za svojho otca považuje starého otca z matkinej strany. Matka nemá vedomosť o tom, že by znalec Mgr. Moravčík navrhoval postupné realizovanie styku otca s dieťaťom. Tento záver prijal okresný súd len na základe konštatovania znalca o strate emočného spojenia otca a dieťaťa. Táto strata je však logickým vyústením toho, čo sa udialo – prerušenia styku otca a dieťaťa, ktoré sa nedialo pre nič za nič, ale z dôvodnej obavy matky o život a zdravie dieťaťa. Čo ale skonštatoval tiež znalec Mgr. Moravčík. - čl. 3 ods. 2 znaleckého posudku, aby sa zohľadňoval najlepší záujem dieťaťa pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa dieťaťa uskutočňovanej o. i. aj súdmi. Podľa Dohovoru o právach dieťaťa čl. 7 bod 1. je právom každého dieťaťa poznať svojho rodiča, každé dieťa má právo na starostlivosť rodičov, a teda za týmto účelom okresný súd nariadil aj v súlade so Zákonom o rodine výchovné opatrenie, ktorým uložil povinnosť rodičom spolu s mal. dieťaťom sa podrobiť odbornému poradenstvu na špecializovanom pracovisku, avšak neuprednostnil právo na ochranu života, zdravia, a zdravého vývinu dieťaťa, preto ide o nesprávne právne posúdenie. V prípade posudzovania kolízie dvoch práv, a to práva na výkon rodičovských práv / resp. právo dieťaťa poznať svojho rodiča a práva na ochranu dieťaťa pred násilím, tak najlepší záujem dieťaťa a jeho ochrana je v tomto prípade nepochybne nadradená právu na výkon rodičovských práv, a to aj v rozsahu, ktorý predpokladá v takýchto prípadoch aj ustálená judikatúra ESLP (napr. rozsudok vo veci Fiala proti Českej republike z 18. júla 2006, ods. 96). Matka vyčítala okresnému súdu, že v dostatočnej miere zdokumentované násilné správanie sa

otca voči matke, ale aj voči dieťaťu, ktorému sa vyhrážal zabitím, sa správal násilne verbálne aj fyzicky, matku fyzicky napádal, nespočetne veľakrát jej nadával, pohrdavo sa ku nej správal, a to v prítomnosti dieťaťa (toto všetko je na nahrávkach a ich prepisoch), nezobral pri svojom rozhodovaní do úvahy. Otec vyvolával tak v dieťati neprimeraný stres a strach. Toto sa nepochybne musí podpísať na psychickom zdraví a vývine dieťaťa, čo potvrdil aj znalec Mgr. Moravčík, ako aj znalec E. L., a prakticky aj znalec D. I.. Matka poukazovala aj na odborné publikácie pojednávajúce o tom, že dieťa nie je len divákom, ale je priam až obeťou násilného správania sa jedného rodiča (tu otca) voči druhému rodičovi (tu matka). Vid', napr. závery E. G. citované v ods. 36 a nasl. v odvolaní matky zo dňa 05.07.2023 v tomto istom konaní sp.zn. 8P/167/2022 (pre úplnosť uvádzame aj v tomto podaní nižšie). Toto je ten dôvod, pre ktorý sa v zmysle čl. 5 písm. e) Zákona o rodine pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje aj ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a tiež ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou. V odvolaní matka poukazovala na závery okresného súdu, v zmysle ktorých vzťah medzi rodičmi je patologicky narušený, avšak to neznamená, že by to bolo spôsobilým dôvodom pre zákaz styku otcovi s mal. dieťaťom, pričom podľa okresného súdu počas nariadeného výchovného opatrenia, by teda v spolupráci s odborníkmi, mali obidvaja rodičia pracovať na odstránení konfliktov, minimálne, čo sa týka mal. dieťaťa, resp. komunikácie ohľadne výchovy mal. dieťaťa. Matka v odvolaní netvrdí, že dôvodom zákazu styku otca s dieťaťom by mal byť jej vzťah s otcom. Správanie otca k matke je len odrazom jeho osobnosti – násilnej, egocentrickej, emočne plochej (a ďalšie charakteristiky v znaleckom posudku Mgr. Moravčíka). Podstatným podľa matky je, že keď sa otec správal k matke násilne, robil tak pred dieťaťom. Tým ho traumatizoval. Toto sa snaží matka tým celým povedať. Nehovoriac o tom, že otec sa správal násilne k dcére aj tým, že sa vyhrážal jej zabitím. V odvolaní matka uviedla, že otec svojim nekontrolovaným správaním dostal svoju - v tom čase ani nie 2-ročnú - dcéru do takej pozície, že ešte aj táto sa snažila chrániť matku pred útokmi otca, a to tak, že sa fyzicky stavala medzi neho a matku. Matke trvalo nejaký čas sa vôbec pozbierať a urobiť rázny krok na ochranu dieťaťa. Pripomína matka, že to bolo v máji 2022, odkedy pretrhla kontakt s otcom, a aj styk otca s dieťaťom. Vtedy sa stalo to, že otec sa znovu prejavil násilne, a napadol ju a neskôr aj starú matku dieťaťa (matkinu matku) v jej byte vo Zvolene, a odtiaľ to mal namierené opäť do domácnosti matky (na Kováčovú) s úmyslom jej ublížiť. Matka sa reálne bojí o život svoj a svojho dieťaťa. Najmä s ohľadom na vyhrážky otca, že zabije matku, a aj dieťa, a tiež s ohľadom na to, že v minulosti bol odsúdený za násilnú trestnú činnosť spáchanú na svojich najbližších (brat, ujo) a mnohokrát potrestaný aj v priestupkovej rovine za násilné konanie pod vplyvom alkoholu (aj voči svojim najbližším – napr. voči jeho otcovi). Máj 2022 bol teda pre matku zlomovým okamihom prezretia. Pochopila, že zo strany otca jej a dieťaťu hrozí reálne nebezpečenstvo, ktoré by mohlo dopadnúť tragicky. Neskôr matka vyhľadala pomoc intervenčného centra, ktoré jej pomáha aj naďalej. Zmieňovaný incident z mája 2022 opísala matka vo svojej žalobe na ochranu osobnosti zo dňa 12.01.2023, o ktorej sa koná na okresnom súde pod sp.zn. 12C/3/2023 (táto žaloba bola doložená do tohto súdneho konania ako príloha č. 33 podania zo dňa 31.03.2023, vid' konkrétne jej bod 45 a nasl., kde sú priložené aj fotky rozbitého zariadenia a stôp po krvi v byte matky zanechané po vyčistení otca v domácnosti starej matky).

15. K odvolaniu matky sa vyjadril prostredníctvom právnej zástupkyne otec, ktorý napadnuté súdne rozhodnutie považoval za vecne správne, za zákonné a spravodlivé. Odvolenie matky mal. dieťaťa navrhol zamietnuť a potvrdiť napadnuté uznesenie o nariadení výchovného opatrenia. Matka maloletej vo svojom odvolaní opätovne poukázala na násilnícku povahu otca, ktorý má problém s požívaním alkoholu, v dôsledku čoho sa dopúšťal fyzických útokov. Poukázala pritom na znalecké posudky, výpovede svedkov, nahrávky, vykonané v prebiehajúcim trestnom konaní. Z čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných osôb vyplýva pre štáty osobitný záväzok, aplikovaný len v súvislosti s ochranou rodiny, tzv. pozitívna povinnosť členských štátov chrániť záujmy rodiny, a to nie len tým, že prijmu opatrenia na zabránenie negatívnym vplyvom, ale budú aktívne vyhľadávať a vykonávať opatrenia smerujúce k obnoveniu riadneho fungovania rodiny. Nestačí, keď súd prijme opatrenia na odstránenie aktuálneho negatívneho stavu v rodine (napríklad odíme dieťa do verejnej starostlivosti, alebo zverí dieťa do osobnej starostlivosti len jedného rodiča), musí sám aktívne (i bez návrhu) vykonať ďalšie opatrenia, ktoré napomôžu rýchle a účinné obnovenie riadneho fungovania rodiny. / Predhovor Zákon o rodine komentár, JUDr. Bronislava Pavelková, PhD., 1. vydanie 2011 Beckova edícia Komentované zákony, Zákon o rodine/. Prvostupňový súd uložením výchovného opatrenia – podrobenie sa psychologickému poradenstvu rodičov a maloletej nariadil v súlade s pozitívnym záväzkom štátu, vyplývajúcim z rodinnoprávných vzťahov, za účelom obnovenia vzťahu medzi maloletou a otcom. Otec maloletej pokiaľ mal v minulosti problémy v súvislosti s požívaním alkoholických nápojov,

v súčasnej dobe abstínuje, žije usporiadaným spôsobom života, má stálu prácu, v ktorej nevykazuje žiadne absencie z dôvodu požívania alkoholických nápojov. Jeho zamestnanie ako posunovač na železnici je pod kontrolou zamestnávateľa a taktiež musí pravidelne absolvovať psychologické testy a školenia. Napadnuté uznesenie o nariadení výchovného opatrenia je plne v súlade s hmotnoprávnymi a procesnými predpismi. Otec maloletej žiadal, aby odvolací súd odvolanie matky zamietol a napadnuté uznesenie Okresného súdu Zvolen č.k. 8P/167/2022 –517 zo dňa 09.05.2024 potvrdil.

16. Krajský súd ako súd odvolací (§ 2 CMP v spojení s § 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala subjektívne legitimovaná účastníčka konania (§ 2 ods. 1 a § 7 CMP v spojení s § 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 362 ods. 1 CSP), preskúmal vec v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 65 CMP až § 67 CMP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 385 ods. 1 CSP a contrario za súčasnej aplikácie § 378 CSP) napadnuté uznesenie zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie podľa § 389 ods. 1 písm. b) v spojení s § 391 ods. 1 CSP a § 2 ods. 1 CMP.

17. Z obsahu spisu v dotknutej veci odvolací súd zistil, že dňa 25.11.2022 bol okresnému súdu doručený návrh otca maloletej na úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu. Uznesením okresného súdu č.k. 8P/167/2022-125 zo dňa 06.03.2023 bolo vo veci nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru Psychológia, z odvetvia: Poradenská psychológia, a za znalca bol ustanovený Mgr. Ivan Moravčík. Dňa 03.01.2024 bol okresnému súdu doručený vypracovaný znalecký posudok č. 18/2023 znalcom Mgr. Ivanom Moravčíkom. Matka dňa 23.01.2024 doručila okresnému súdu protinávrh, ktorým žiada okresný súd, aby jej mal. dieťa zveril do osobnej starostlivosti a otcovi zakázal styk s mal. dieťaťom.

18. Z obsahu spisového materiálu sp.zn. 8P/167/2022 ďalej vyplýva uznesenie Okresného súdu Zvolen č.k. 8P/167/2022-232 zo dňa 06.06.2023. V predmetnom uznesení okresný súd vyhovel návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal upraviť jeho styk s maloletou na každý pondelok v roku od 14,00 hod. do 18,00 hod. Matku zaviazal maloleté dieťa na styk s otcom riadne pripraviť, odovzdať/prevziať ho pred/po začatím/ukončení styku s otcom pred bránou rodinného domu, kde matka aktuálne býva, a to prostredníctvom tretej osoby - starej matky mal. dieťaťa M. F. G., N. O., nar. XX.XX.XXXX (ďalej len „stará matka“). Neodkladné opatrenie malo trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedenej na súde prvej inštancie pod sp. zn. 8P/167/2022. Proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č.k. 8P/167/2022-232 zo dňa 06.06.2023, teda v štádiu konania o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č. k. 8P/167/2022-232 zo dňa 06.06.2023 rozhodol Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 15CoP/75/2023-317 dňa 5.9.2023 tak, že uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu č.k. 15CoP/75/2023-317 dňa 5.9.2023 vyplýva aj, že „.....Vzhľadom na vek dieťaťa (3 roky) a skutočnosť, že sa s otcom nestretlo od mája 2022, ako aj separačnú úzkosť dieťaťa pri vzdialení sa od matky, ktorá okolnosť vyplýva zo znaleckého posudku D. K. I., dospel odvolací súd k záveru, že odovzdanie dieťaťa do starostlivosti pre neho nedostatočne známej osoby nie je v jeho záujme a môže ohroziť jeho zdravý vývoj, a to aj v prípade, ak by neexistovali pochybnosti o povahových črtách otca. S poukazom na uvedené sa úprava styku otca s maloletým dieťaťom bez prítomnosti blízkej vzťahovej osoby (ideálne matky) javí ako nevhodná. Keďže matka obvinila otca z domáceho násillia a vedie sa proti nemu na súde prvej inštancie pod sp. zn. 12C/3/2023 konanie o ochranu osobnosti, v rámci ktorého bol otcovi uložený zákaz priblíženia sa k matke a zákaz vstupu na nehnuteľnosti, v ktorých býva, aktuálne je vylúčené, aby matka poskytovala súčinnosť pri styku otca s maloletou. V prejednávanej veci však v prípade otca ide o osobu, ktorá sa v minulosti preukázateľne dopúšťala násillia a požívala alkoholické nápoje, čo má odvolací súd preukázané (nielen osvedčené) vyššie uvedeným výpisom z evidencie priestupkov a trestnými rozkazmi súdu prvej inštancie. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že otec požívanie alkoholu v minulosti (pred viac ako rokom) nepoprel. Za daných okolností podľa názoru odvolacieho neexistuje naliehavosť dočasnej úpravy styku s maloletou. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že ide o procesný inštitút, ktorého účelom je bezodkladne upraviť pomery účastníkov, ak je to potrebné, pričom je nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti odôvodňujúce naliehavosť situácie. V konaní zostalo nesporné, že otec sa s maloletou nestretáva, avšak podľa názoru odvolacieho súdu za súčasného konštatovania, že sa tak nedeje bezdôvodne a matka ňou predloženými dôkazmi osvedčila, že otec môže predstavovať hrozbu pre maloletú. Z uvedených dôvodov aj súd prvej inštancie považoval za nutné vykonať znalecké dokazovanie. V tomto smere odvolací súd považuje odvolanie matky za dôvodné.“

19. Vo vzťahu k odvolacím dôvodom matky odvolací súd uvádza, že na Okresnom súde Zvolen bolo vedené konanie pod sp.zn. 8P/216/2023 o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý okresný súd zamietol (výrok I.) a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok II.). Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd uznesením č.k. 12CoP/51/2024-249 zo dňa 29. apríla 2024 uznesenie okresného súdu zmenil tak, že nariadil neodkladné opatrenie, ktorým „...Otcovi dieťaťa sa dočasne zakazuje priblížiť sa k maloletej A. B. C., nar. XX.XX.XXXX na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov s výnimkou prípadov nevyhnutnej potreby súbežnej účasti maloletého dieťaťa aj otca dieťaťa na procesných úkonoch pred orgánmi verejnej moci a to v nevyhnutnom rozsahu. Toto neodkladné opatrenie trvá do právoplatného skončenia konania vo veci o úpravu styku otca s dieťaťom vedeného na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 8P/167/2022.“ V odôvodnení krajský súd uviedol, že „Odvolací súd oboznámiac sa s obsahom spisu súhlasí s okresným súdom v tom, že otec sa dopúšťal voči matke fyzického aj psychického násillia. Konflikty predstavovali vulgárne prejavy, ponižovanie, nadávky, fyzické údery, vyhrážanie. Matka však návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo vzťahu k maloletej odôvodnila tým, že maloletá dcéra bola pri uvedených konfliktoch prítomná a v tejto súvislosti podrobne popisovala aj reakcie dieťaťa na správanie otca. Svoje tvrdenia preukazovala aj listinami týkajúcimi sa trestných konaní a znaleckými posudkami. S vyhodnotením obsahu znaleckých posudkov okresným súdom sa odvolací súd nestotožňuje pretože sa nezamerlal na to, či opisované násillie otca vo vzťahu k matke bolo aj zásahom do duševnej integrity dieťaťa. Zo znaleckého posudku C. D. L., C. totiž vyplýva, že aj keď maloletá nejaví priekazné znaky týranej osoby a vzhľadom k veku a psychickému vývinu nemožno očakávať, že by si uvedomovala neprimeranosť konania svojho otca voči matke alebo voči nej samotnej, intuitívne však mohla pociťovať chaos, neistotu, strach, bezmocnosť, úzkosť. Mohlo tak dôjsť k destabilizácii psychického stavu maloletej (čo sa u maloletej prejavuje psychomotorickou instabilitou, poruchami pozornosti, emócií a správania). Matka dieťaťa v odvolaní vytýkala tiež súdu, že nezohľadnil tretí znalecký posudok, o ktorom mal vedomosť z iného konania (vedeného pred ním samotným) a z neho vyplývajúce zistenia odôvodňujúce nebezpečenstvo plynúce zo strany otca vo vzťahu k dcére. Uvedené je pravdou keďže predmetný znalecký posudok mal byť podaný ešte dňa 03.01.2024 v konaní sp. zn. 8P/167/2022 súvisiacom s prejednávanou vecou. Pokiaľ ide o znalecký posudok Mgr. Ivana Moravčíka znalec v súvislosti s charakteristikou dieťaťa uviedol, že zo spisového materiálu možno konštatovať, že dieťa v minulosti zažilo situácie, ktoré mali negatívny vplyv na jeho zdravý emocionálny, osobnostný, psychický a fyzický rozvoj, je možné domnievať sa, že bolo v určitom čase vystavené patologickému správaniu sa svojho otca a v dôsledku toho sa u neho mohla prejavíť aj postraumatická stresová porucha, prípadne symptómy syndrómu týraného a zneužívaného dieťaťa. T.č. sa síce pri vyšetrovaní neobjavili, nie je však vylúčené, že nie sú prítomné. Podľa odvolacieho súdu matka dieťaťa v odvolaní dôvodne poukazuje aj na uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 15CoP/75/2023-317 zo dňa 05.09.2023, ktorý návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia v podobe úpravy styku otca s dcérou zamietol pričom v rozhodnutí uviedol i to, že matka nebráni styku s dcérou bezdôvodne ale preto, že otec môže predstavovať pre dieťa hrozbu, čo matka podľa neho osvedčila. Napokon možno prihliadnuť na rozhodnutie v obdobnej veci týkajúcej sa dieťaťa, v ktorej Okresný súd Zvolen uznesením sp. zn. 18C/4/2024 zo dňa 30.01.2024 nariadil zákaz priblíženia otca k dieťaťu do času právoplatného skončenia predmetnej veci. 17. Pokiaľ otec dieťaťa vo vyjadrení k odvolaniu matky zvyrazňuje uznesenie prokurátora č. k. 2Pv 523/22//6611-42 z 05.03.2024, ktorým bolo voči nemu vznesené obvinenie pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby zrušené, tak z odôvodnenia rozhodnutia síce vyplýva, že bolo zrušené ako nezákonné ale bolo uložené vyšetrovateľke OR PZ OKP Zvolen v konaní sp. zn. ČVS:ORP-676/1-VYS-ZV-2022 opätovne sa vecou zaoberať (vyhodnotiť zistený skutkový stav, doplniť dokazovanie za účelom ustálenia právnej kvalifikácie skutku a zisteným skutočnosťami zodpovedajúcim spôsobom rozhodnúť a rozhodnutie náležite odôvodniť).“

20. Odvolací súd ďalej zistil, že Krajský súd v Žiline v uznesení č.k. 12CoP/51/2024-249 zo dňa 29. apríla 2024, ktorým bolo zmenené uznesenie Okresného súdu Zvolen sp.zn. 8P/216/2023, uviedol, že „...Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti mal odvolací súd za to, že okresný súd nesprávne vyhodnotil skutočnosti uvádzané v návrhu matky dieťaťa a prílohách a ktoré osvedčujú pravdepodobnosť zásahu do duševnej integrity dieťaťa jeho prežívaním v dôsledku správania sa otca dieťaťa k matke a ktorý ani v súčasnej dobe nemožno vylúčiť. Z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci preto uznesenie okresného súdu zmenil tak, že nariadil neodkladné opatrenie, ktorým sa otcovi dieťaťa dočasne zakazuje priblížiť sa k maloletej na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov s výnimkou prípadov nevyhnutnej potreby súbežnej účasti maloletého dieťaťa aj otca dieťaťa na procesných úkonoch pred orgánmi verejnej moci a to v nevyhnutnom rozsahu, ktoré neodkladné opatrenie trvá do právoplatného

skončenia konania vo veci o úpravu styku otca s dieťaťom vedeného na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 8P/167/2022. Nariadené neodkladné opatrenie tak s prihliadnutím na vážnosť zabezpečuje maloletej ochranu, na zabezpečenie ktorej je súd povinný prihliadať.“

21. Okresný súd napadnutým uznesením rozhodol vo veci nariadením neodkladného opatrenia. Neodkladné opatrenie je zabezpečovacím inštitútom i v civilnom mimosporovom procese a jeho zabezpečovacia funkcia sa prejavuje najmä v schopnosti zabrániť zväčša dočasnou, alebo provizórnou úpravou nepriaznivým následkom, ktoré by mohli pred začatím konania, v už začatom konaní, ako aj po ňom nastať. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti a zjednodušenia nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení, a to z dôvodu, že nariadenie neodkladného opatrenia má väčšinou predbežný charakter. V dôsledku toho sa nezisťujú všetky skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej, pri relevantných skutočnostiach, z ktorých súd vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, postačuje ich osvedčenie (tzn. stav vysokej miery pravdepodobnosti) z dostupných dôkazných prostriedkov.

22. Súd môže o nariadení neodkladného opatrenia rozhodnúť aj bez výsluchu a vyjadrenia účastníkov a bez nariadenia pojednávania, len na základe osvedčenia tvrdených skutočností. Súd pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení nezisťuje všetky skutočnosti, ktoré sú predmetom riadneho (plnohodnotného) dokazovania v meritórnom konaní. O otázke konečnej úpravy práv a povinností k maloletemu dieťaťu súd vykoná riadne dokazovanie a vo veci rozhodne až v meritórnom konaní. Zo samotnej podstaty konania o nariadení neodkladného opatrenia vyplýva, že súd nevykonáva dokazovanie ohľadom tvrdených skutočností. Súd môže vychádzať iba z údajov uvedených v spisovom materiály. Pripomína odvolací súd, že mieru pravdepodobnosti, s akou sú uvedené údaje pravdivé, pritom súd vyhodnocuje vzhľadom na individuálne okolnosti návrhu. Pod potrebou neodkladnej úpravy pomerov účastníkov sa rozumie taký stav vzťahov účastníkov, pri ktorom aktívna korekcia zo strany súdu neznesie odklad. Úpravou neodkladných opatrení je totiž umožnené urýchlené a pružné riešenie takých situácií, kedy je potrebný okamžitý zásah súdu.

23. Podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: uloží maloletemu dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

24. Vo všeobecnosti krajský súd uvádza, že výchovné opatrenia sú súčasťou systému, ktorý komplexne zabezpečuje riešenie vzťahov medzi rodičmi a deťmi. Súd nimi vykonáva dohľad nad výkonom rodičovských práv a povinností a nad dieťaťom. Uplatňujú sa ešte pred zásahom do rodičovských práv a povinností za predpokladu, že budú dostatočným nástrojom pre vyriešenie poruchy a pre navrátenie riadneho výchovného prostredia pre dieťa. Výchovné opatrenia ukladané súdom majú rôznu intenzitu v závislosti od závažnosti poruchy vo vzťahu medzi deťmi a rodičmi. Vždy však musia sledovať základný cieľ starostlivosti súdu o maloleté dieťa, ktorým je záujem maloletého dieťaťa. Sústava výchovných opatrení v zmysle § 37 Zákona o rodine je vybudovaná systematicky, od miernejších zásahov k vážnejším zásahom. Veľmi účinným sa v poslednom období ukázalo najmä využitie uloženia povinnosti podrobiť sa odbornému poradenstvu v špecializovaných zariadeniach, ktoré súd môže uložiť maloletemu dieťaťu a jeho rodičom.

25. Odvolací súd vzhľadom na rozhodnutie okresného súdu, ktorý nariadil neodkladné opatrenie, ktorým „nariaďuje rodičom s maloleťým dieťaťom podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen - Referáte poradensko-psychologických služieb, po dobu 6 mesiacov, najmenej dvakrát v mesiaci, počnúc dňom právoplatnosti tohto uznesenia.“, skúmal, či boli splnené zákonné podmienky pre takéto rozhodnutie, teda či okresný súd vyhodnotil všetky individuálne okolnosti, ktoré k momentu jeho rozhodnutia vyplývali z obsahu spisového materiálu, a to všetko vo väzbe na odvolacie dôvody matky. Nosným dôvodom rozhodnutia okresného súdu bola absencia styku otca s mal. dieťaťom od mája 2022, teda dva roky, čo sa okresnému súdu javí ako hrubý zásah do práv mal. dieťaťa v zmysle Dohovoru o právach dieťaťa. Okresný súd zvýraznil skutočnosť, že mal. dieťa nepozná svojho biologického otca, resp. že považuje za svojho otca matkinho otca, čo môže mať negatívny vplyv na zdravý vývoj mal. dieťaťa aj v tom smere, že takéto správanie si môže preniesť aj do budúcnosti, do svojich vzťahov, čo okresný súd považoval za nesprávny vzorec správania sa. Podľa okresného súdu „Vzťah medzi rodičmi je patologicky narušený, avšak to neznamená, že by to bolo spôsobilým dôvodom pre zákaz styku otcovi s mal. dieťaťom. Počas nariadeného výchovného opatrenia

by teda v spolupráci s odborníkmi mali obidvaja rodičia pracovať na odstránení konfliktov“. Z obsahu spisového materiálu sp.zn. 8P/167/2022 však vyplývajú skutočnosti, ktoré okresný súd nevyhodnotil vo vzťahu k svojmu rozhodnutiu, a to i z konania sp.zn. 8P/216/2023 o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý okresný súd zamietol (výrok I.) a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok II.) v spojitosti s tým, že Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd uznesením č.k. 12CoP/51/2024-249 zo dňa 29. apríla 2024 uznesenie okresného súdu zmenil tak, že nariadil neodkladné opatrenie, ktorým „...Otcovi dieťaťa sa dočasne zakazuje priblížiť sa k maloletej A. B. C., nar. XX.XX.XXXX na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov s výnimkou prípadov nevyhnutnej potreby súbežnej účasti maloletého dieťaťa aj otca dieťaťa na procesných úkonoch pred orgánmi verejnej moci a to v nevyhnutnom rozsahu. Toto neodkladné opatrenie trvá do právoplatného skončenia konania vo veci o úpravu styku otca s dieťaťom vedeného na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 8P/167/2022.“Okresný súd pri svojich záveroch v napadnutom rozhodnutí sa nevyšporiadal so skutočnosťami vyplývajúci z rozhodnutia Krajského súdu v Žiline sp.zn. 15CoP/75/2023-317 zo dňa 05.09.2023, ktorý návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia v podobe úpravy styku otca s dcérou zamietol, pričom v rozhodnutí uviedol i to, že matka nebráni styku s dcérou bezdôvodne ale preto, že otec môže predstavovať pre dieťa hrozbu, čo matka podľa neho osvedčila. Neuniklo pozornosti odvolacieho súdu, že okresný súd vo svojom napadnutom rozhodnutí uvádzal „viď. rozhodnutie Krajského súdu Žilina č.k. 15CoP/75/2023-317 zo dňa 05.09.2023 ods. 10. odôvodnenia „ ... odovzdanie dieťaťa do starostlivosti pre neho nedostatočne známej osoby /otca/ nie je v jeho záujme a môže ohroziť jeho zdravý vývoj“, avšak nevyhodnocoval, že Krajský súd v Žiline v rozhodnutí sp.zn. 15CoP/75/2023-317 zo dňa 05.09.2023 uviedol i to, že matka nebráni styku s dcérou bezdôvodne, ale preto, že otec môže predstavovať pre dieťa hrozbu, čo matka podľa neho osvedčila.

26. V napadnutom uznesení ods. 17. okresný súd uviedol, aj že „...Z uvedeného záveru v znaleckom posudku č. 18/2023 vyplýva, že styk otca s mal. dieťaťom by sa mal. začať pomaly, postupne realizovať, nakoľko mal. dieťa svojho biologického otca nepozná, za svojho otca považuje starého otca z matkinej strany.“ Z vypracovaného znaleckého posudku č. 18/2023 znalcom Mgr. Ivanom Moravčíkom z časti 6. vyplýva, že „ spoločný vzťah, resp. jeho opätovné nadobudnutie t.č. je nereálnou predstavou a je skôr vhodné, pre maloleté dieťa, tak pre jeho matku preferovať aktuálny stav, kedy matka mal. dieťaťa nie je vystavená kontaktu s otcom mal. dieťaťa.“(čl. 405 spisu), ktorým záverom okresný súd v napadnutom uznesení nevenoval žiadnu pozornosť.

27. Odvolací súd vo vzťahu k svojim nasledujúcim záverom považuje za podstatné primárne uviesť, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Účelom odôvodnenia je preukázať správnosť uznesenia a odôvodnenia súčasne. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Niet v ňom miesta pre dohady a domnienky. Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutia súdu je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených nepresvedčivých alebo nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie, súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí, t.j. musí byť preskúmateľné. Odvolací súd len nad rámec uvádza, že najdôležitejšou súčasťou odôvodnenia akéhokoľvek uznesenia, je tzv. právna veta, t.j., právny názor konajúceho súdu, ktorý odôvodňuje výrok, korešponduje s výrokom a umožňuje každému pochopiť, prečo konajúci súd vo veci rozhodol tak, ako rozhodol.

28. Po vykonaní odvolacieho prieskumu, vo vzťahu k odvolaniu matky, odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie nedôsledne zisťoval pomery na nariadenie neodkladného opatrenia, a ani nie zrejme, v čom videl nalievavosť, neodkladnosť zásahu súdu, ak takýto stav trvá už od roku 2022 a na nariadenom pojednávaní dňa 16.4.2024 (čl. 506 spisu) uviedol potrebu ďalšieho dokazovania v tomto smere formou znaleckého dokazovania, prípadne jeho doplnenia. Ak okresný súd považoval potrebu nariadenia neodkladného opatrenia z dôvodu, že otec nemal so svojim mal. dieťaťom žiadny kontakt od mája 2022, teda dva roky, čo sa okresnému súdu javí ako hrubý zásah do práv mal. dieťaťa v zmysle Dohovoru o právach dieťaťa, tak odvolací súd síce tento záujem vníma, ale pre jeho absolutizáciu, vzhľadom na všetky okolnosti prípadu je potrebné okresným súdom vyhodnotiť, zvážiť všetky skutočnosti, a to aj

tie vyplývajúce i z iných konaní, o ktorých má okresný súd nepochybne vedomosť a až na základe dôkladného vyhodnotenia všetkých okolností v závislosti od záverov potom (ne)rozhodnúť vo veci neodkladným opatrením.

29. Podľa názoru odvolacieho súdu sú však závery okresného súdu v napadnutom uznesení predčasné, a to nielen vzhľadom na vyššie vytkané nedostatky vo vykonaní dokazovania formou osvedčovania, ale aj vzhľadom na vyššie uvedené odvolacím súdom nezodpovedané otázky okresným súdom.

30. Odvolací súd k ozrejmieniu, čo je potrebné vnímať pod odňatím možnosti konať pred súdom uvádza, že „.....Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.“ (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5 Cdo 286/2012 zo dňa 07. marca 2013).

31. Podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

32. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

33. Zhrnúc vyššie uvedené odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vo veci rozhodol bez toho, aby sa riadil vyššie spomenutými všeobecnými zásadami posudzovania podmienok pre vydanie neodkladného opatrenia v okolnostiach konkrétne prejednáwanej veci v skutkovej ako i právnej rovine. V danom prípade podľa odvolacieho súdu došlo k naplneniu odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP, teda, že súd prvej inštancie vec nevyhodnotením vyššie ozrejmených skutočností odvolacím súdom privodil nedostatočnosť odôvodnenia napadnutého uznesenia, ktorá sa premietla do predčasnosti prijatých právnych a skutkových záverov, ktoré na seba viazali dôsledok odňatia možnosti konať pred súdom. V tejto súvislosti tiež neúplne a nesprávne zistil skutočný stav veci, čím došlo k naplneniu odvolacieho dôvodu podľa § 62 ods. 1 CMP. V dôsledku tohto potom odvolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

34. Podľa § 391 ods. 2 CSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

35. Podľa § 391 ods. 3 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a vráti mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je povinný v odôvodnení rozhodnutia uviesť aj to, ako má súd prvej inštancie vo veci ďalej postupovať.

36. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní, a to i v rozsahu vyššie uvedených skutočností odvolacím súdom v tomto rozhodnutí, komplexne objasní a zhodnotí všetky vyššie uvádzané skutočnosti odvolacím súdom, pričom neopomenie vo vzťahu k záujmu mal. dieťaťa vyhodnotiť nielen jeho právo na rodičov, ale i skutočnosti vyplývajúce zo skutkového stavu a v konečnom dôsledku i z rozhodnutí vyššie uvádzaných odvolacím súdom, ktoré sa nepochybne týkajú maloletej z uznesenia Krajského súdu v Žiline sp.zn. 12CoP/51/2024-249 zo dňa 29. apríla 2024, z uznesenia Krajského súdu v Žiline č.k. 15CoP/75/2023-317 zo dňa 5.9.2023 ako i skutočnosti, že samotný okresný súd vo svojom uznesení v zmysle zápisnice z ústneho pojednávania dňa 16.04.2024 uviedol potrebu ďalšieho postupu v konaní,

buď doplnením, ale skôr vypracovaním nového znaleckého posudku, či je nateraz vhodnejšie, aby súd zakázal styk otca s maloletou (čl. 506 spisu), všetko za dôsledného dodržania § 220 CSP.

37. Až na podklade riadne zisteného a osvedčeného skutočného stavu potom vec teda opätovne právne posúdi, vysporiada sa s argumentáciou účastníkov (produkovanou aj v odvolacom konaní) a nanovo rozhodne, viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP).

38. Odvolací súd k svojmu rozhodnutiu, ktorým zrušil rozhodnutie okresného súdu považuje za podstatné uviesť pre úplnosť, že rozsah - miera, časová a procesná náročnosť dokazovania, ktoré je potrebné vykonať okresným súdom, s poukazom na vyššie uvedené závery krajského súdu, pre rozhodnutie vo veci výrazne presahuje rámec účelu odvolacieho konania. Uvedený postup odvolacieho súdu, preto nebol v rozpore ani s rozhodnutím Ústavného súdu SR sp.zn. III.US 161/2023 zo dňa 12. októbra 2023.

39. Toto rozhodnutie krajského súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).